

Återställande av kommunal infrastruktur med anledning av skredet vid E6 i Stenungsunds kommun

Natten till den 23 september 2023 inträffade ett stort skred vid E6 i Stenungsunds kommun. Händelsen ledde till omfattande skador i miljön, på privat egendom samt på statlig och kommunal infrastruktur. Bland annat rasade stora delar av vägbanan på E6 och närliggande kommunala vägar. Orsaken till skredet är ännu okänd. För närvarande utreder Statens haverikommission (SHK) händelsen. Åklagarmyndigheten utreder tillsammans med Polismyndigheten i Västra Götaland ansvarsfrågan. Regeringen har även uppdragit åt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) att utvärdera hanteringen av skredet utifrån ett krisperspektiv.

Utöver att vara ett viktigt stråk för persontransporter och kollektivtrafik är E6 av central betydelse för näringslivets godstransporter. Stråket Oslo-Göteborg är tungt trafikerad och varje dag passerar cirka 20 000 fordon Stenungsund på motorvägen. Under tiden som vägen varit avstängd leddes trafiken om på andra vägar. På väg 650, som passerar de mindre tätorterna Spekeröd och Ucklum, ökade trafiken tidvis med över 500%, vilket hade en kraftig påverkan på säkerheten längs vägen och på de boendes livskvalitet. Teknikkonsultbolaget WSP har på uppdrag av Svenskt Näringsliv beräknat att den samhällsekonomiska kostnaden för restidsförlängningen som uppstod för person- och godstrafiken under ett år uppgår till mellan 1 300 mnkr och 3 300 mnkr¹. Snabb uppbyggnad av E6 ansågs därför av statliga myndigheter, regeringen och kommunen vara av nationellt intresse.

För att undvika negativa effekter på det övriga arbetet med underhåll av det svenska vägnätet beslutade riksdagen i vårändringsbudgeten 2024 att tillföra 1 000 mnkr till Trafikverket för åtgärder i samband med återställandet efter skredet på väg E6. Kommunen beräknar att investeringsutgiften för att återställa den kommunala infrastrukturen i form av Ucklumsvägen och Norumsån uppgår till cirka 270 mnkr. En investering av den storleken kommer att få stora konsekvenser för kommunens driftsekonomi under en lång period framöver. Det kommer att leda till neddragningar i kommunens kärnverksamheter och till att andra nödvändiga investeringar inte kommer att kunna genomföras. Kommunen konstaterar att det inte finns några statliga medel att söka för ändamålet.

Mot bakgrund av vad som framkommer i denna skrivelse hemställer Stenungsunds kommun genom kommunstyrelsen om att regeringen tillför Stenungsunds kommun medel för att

¹ Samhällsekonomiska effekter av jordskredet vid E6 Stenungsund (2023), WSP

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E post	Giro	Org nr
444 82 Stenungsund	Strandvägen 15	0303-73 00 00	0303-73 82 35	kommun@stenungsund.se	Bg 430-7203	21 20 00-1298

finansiera återställandet av kommunal infrastruktur, exempelvis genom att kommunen får ta del av de outnyttjade medel Trafikverket har för återställande av motorvägen.

Bakgrund

Ett stort skred inträffade 23 september 2023 intill Stenungsundsmotet i Stenungsunds kommun. En slänt i ett pågående industriparkbygge rasade ner och drog med sig delar av motorvägen (E6), ett handelsområde, en central lokalväg (Ucklumsvägen) samt ett naturområde där ett vattendrag (Norumsån) och en mindre bäck (Kärrbäcken) dämades upp och skapade stora översvämningar.

Kommunen gick upp i stabsläge för att säkerställa kontinuiteten i samhällsviktig verksamhet och för att stötta återställandearbetet. Kommunen deltog, och tog snart över ansvaret, för samverkan med andra aktörer. Då Norumsån och Kärrbäcken blev blockerade av skredmassor krävdes ett akut arbete med inhyrda pumpar för att föra de stora vattenmängderna över skredmassor till läge nedströms ån. Pumparna behövde pumpa kontinuerligt vilket krävde full övervakning av denna funktion. Kommunen inhägnade och bevakade området samt handlade dispensärenden kopplat till länsstyrelsens tillträdesförbud.

De totala kostnaderna för hantering av skredet uppgick fram till och med sista juli till 12,8 mnkr. Kostnaderna fördelar sig enligt nedan:

Bevakning av skredsområdet	4,4 mnkr
Staket, skyltar	1,7 mnkr
Geotekniska undersökningar	2,5 mnkr
Pumpning av vatten	2,4 mnkr
Projektledning	0,9 mnkr
Övriga omkostnader	0,9 mnkr

Statens haverikommission samt Åklagarmyndigheten och polisen utreder frågan om skredets orsak och ansvar för det som inträffade. Åtgärder behöver genomföras för att återställa såväl infrastruktur (vägar och ledningssystem) som naturliga flöden i Norumsån och Kärrbäcken.

De resterande kostnaderna för att återställa den skadade kommunala infrastrukturen uppgår till cirka 270 mnkr.

Ekonomisk effekt för kommunen

Stenungsunds kommun har 27 800 invånare. Kommunens budgeterade nettokostnader år 2024 uppgår till 1 913,9 mnkr. De senaste åren har befolkningen i kommunen ökat samtidigt som antalet med behov av någon typ av välfärdsinsats har ökat, vilket har inneburit att kommunen under ett flertal år har haft ett betydande investeringstryck. Framöver ser kommunen fortsatt behov av investeringar i bland annat boenden med särskild service, särskilda boenden för äldre och förskolor. Nettoinvesteringarna har de senaste tre åren uppgått till drygt 900 mnkr, självfinansieringsgraden har sjunkit från 95% 2021 till 64% 2023 och speglar den höga

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E post	Giro	Org nr
444 82 Stenungsund	Strandvägen 15	0303-73 00 00	0303-73 82 35	kommun@stenungsund.se	Bg 430-7203	21 20 00-1298

investeringsnivå som kommunen har. Under samma period har belåningsgraden ökat från 24 800 kr per invånare till 45 700 kr per invånare.

Kostnadsökningar, högre ränteläge, förändringar i befolkningens sammansättning, behov av investeringar i välfärdslokaler, infrastruktur och klimatanpassning samt allt högre krav på kommunens verksamhet från såväl kommuninvånare som stat är ansträngande för många kommuner, även Stenungsunds kommun.

För att kunna återställa den kommunala infrastrukturen (Ucklumsvägen och Norumsån) behöver kommunen låna stora belopp. En investeringsutgift om motsvande 270 mnkr genererar årliga finansiella kostnader för kommunen vid nuvarande upplåningsränta om 9,4 mnkr och avskrivningskostnader om 3,4 mnkr. Den totala driftskostnaden med anledning av investeringsutgiften uppgår därmed till 12,8 mnkr årligen. Det är således en betydande kostnadspåverkan som drabbar kommunen på grund av skredet under lång tid framöver. Som jämförelse skulle en investering i en ny grundskola generera finansiella kostnader och avskrivningskostnader på strax över 11,6 mnkr.

Jordskredet på E6 måste anses vara en extraordinär händelse. Varken Stenungsunds kommun, eller andra kommuner, har en beredskap för att plötsligt och hastigt göra en stor investering. Mot bakgrund av det stora investeringsbeloppet, kommunens begränsade förmåga att hantera driftseffekterna och då E6 är av nationellt intresse menar Stenungsund kommun att staten i högre utsträckning bör delta i finansieringen av återuppbyggnaden.

Kommunstyrelsen
STENUNGSUNDS KOMMUN

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	E post	Giro	Org nr
444 82 Stenungsund	Strandvägen 15	0303-73 00 00	0303-73 82 35	kommun@stenungsund.se	Bg 430-7203	21 20 00-1298